

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/261/2019
Identifikačné číslo spisu: 4112232204
Dátum vydania rozhodnutia: 10.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4112232204.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej, a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne B. Č.V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v S. XXX, zastúpenej JUDr. René Hudzovičom, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda 49, proti žalovanej B. - K. S., B.K., so sídlom v C., M. Q. X, IČO: XX XXX XXX, o náhradu škody na zdraví, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/141/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. februára 2019 sp. zn. 6Co/24/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len "súd prvej inštancie") v poradí druhým rozsudkom zo 16. novembra 2017 č.k. 25C/141/2012-243 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 4.873,20 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť súdny poplatok v sume 2.675 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a trovy štátu v sume 1.143,90 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania z priznanej sumy.

Súd po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 3 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, § 424, § 442 ods. 1, § 443, § 444, § 445, § 446, § 449 ods. 1 a § 450 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., §§ 5, 6, 7, 8 citovaného zákona, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 71 ods. 6, 7, 8 zákona č. 461/2003 Z.z.. Žalobkyni priznal zaplatenie náhrady škody 24 366 eur z titulu sťaženej spoločenského uplatnenia za psychické následky, ktoré utrpela v dôsledku dopravnej nehody z 27.9.2009, pričom vychádzal z vykonaného znaleckého dokazovania (znalecký posudok MUDr. Z., MUDr. E., kontrolný znalecký posudok MUDr. E.Á.).

Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia o 40% v sume 7 309,80 eur, súd priznal zvýšenie o 30%, čo predstavuje sumu 4 870,20 eur a vo zvyšku ohľadne sumy 2 436,60 eur návrh zamietol. Pri svojom rozhodnutí vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu,

ktorý posúdil zvýšenie odškodnenia o 40% v predchádzajúcom rozhodnutí súdu prvej inštancie za neprímerané, nakoľko by išlo o popretie zmyslu zákona č. 437/2004 Z. z. (ust. § 5 ods. 5). Tiež vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 212/2010, podľa ktorého stačí na zvýšenie odškodnenia invalidita poškodeného. Vzhľadom na to zvýšenie o 30% určil podľa vlastnej úvahy, vychádzajúc z objektívnych podkladov ako 60% poklesu zárobkovej činnosti u žalobkyne, porovnania jej života pred a po úraze (výsluchom svedkýň, znaleckým dokazovaním), ktorý zhodnotil ako úplne zmenený v dôsledku úrazu v osobnom, rodinnom a pracovnom živote žalobkyne.

2. Proti tomuto rozsudku žalovaná podala vo vyhovujúcej časti nad 20% odvolanie, pričom namietala nesprávne právne posúdenie zvýšenia náhrady sťaženého spoločenského uplatnenia z hľadiska primeranosti.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej len "odvolací súd") na základe odvolania žalovanej rozsudkom z 20. februára 2019 sp. zn. 6Co/24/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa sumy 2 436,60 eur zmenil (§ 388 CSP) tak, že návrh v tejto časti zamietol. V časti súdneho poplatku, trov štátu a trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

Na odvolacom pojednávaní doplnil dokazovanie výsluchom žalovanej, prečítaním lekárskej správy zo dňa 02.10.2018, 07.02.2019 a potvrdením o dočasnej práceneschopnosti žalobkyne zo dňa 02.10.2018 a 07.02.2019. V odôvodnení uviedol, že súdom prvej inštancie priznané 30% zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia ako primerané považuje za nesprávne právne posúdenie, pričom mal za to, že žalobkyňi prináleží zvýšenie odškodnenia o 20%. Výslovil, že pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. Z dokazovania zistil, že žalobkyňa pred úrazom viedla bežný život, po úraze sa jej zmenil doterajší život, avšak nebola vyradená aj z bežných činností. Nestala sa nesebestačnou, odkázanou na pomoc iných osôb, je síce liečená v psychiatrickej ambulancii, avšak nebolo preukázané, že by jej zdravotný stav bol tak závažný, že by si vyžadoval aj hospitalizáciu. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru pri zachovaní zásady primeranosti, že je dôvodné priznať žalobkyňi zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 20%.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení namietala, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Mala za to, že odvolací súd nesprávne zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a bolo potrebné zopakovať, doplniť dokazovanie, alebo súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, ale dospel k nesprávnym právnym záverom. Považovala ho v tejto časti za neodôvodnené. V tejto súvislosti namietala aj nesprávny postup pri zopakovaní a doplnení dokazovania a na skutočnosť, že odvolací súd nevytkol súdu prvej inštancie, že by nesprávne interpretoval právnu normu. Za arbitrárne považovala aj to, že súd nevysvetlil, prečo nemá nárok na zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia v rozsahu 30%, ale len v rozsahu 20%.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhla ako nedôvodné odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421

CSP.

8. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pokiaľ žalobkyňa dovolaním napáda aj druhý (zrušujúci) výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, treba uviesť, že občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu prijalo stanovisko publikované pod R 19/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“ V danom výroku nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP nemožno vyvodíť, a dovolací súd ho ako neprípustné odmietol podľa § 477 písm. c/ CSP.

10. Preto sa dovolací súd zameril len na prieskum prvého (zmeňujúceho) výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, z hľadiska skúmania prípustnosti dovolania na základe uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

11. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

12. Do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov (čl. 46 ústavy). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

13. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (porov. sp. zn. IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

14. V preskúmvanej veci uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP v súvislosti s namietaným zmätočným a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd nepovažoval za opodstatnený, nakoľko odôvodnenie napadnutého rozhodnutia spĺňa náležitosti riadneho

odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP, je jasné, zrozumiteľné a najmä preskúmateľné. V odôvodnení rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií uviedli obsah podstatných skutkových tvrdení účastníkov konania a dôkazov vykonaných v konaní, ako aj uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali príslušné ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zmene napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 388 CSP), pričom dôvod zmeny rozhodnutia odvolací súd náležite odôvodnil tým, že sa nestotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 30%. Podľa jeho názoru súd musí dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. Pri stanovení zvýšenia o 20% vychádzal z individuálnych okolností prípadu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, pri posúdení stavu žalobkyne ako poškodenej pred a po úraze a konštatoval, že je síce psychicky narušená, nie však nesebestačná, odkázaná na pomoc iných, jej stav nebol tak závažný, aby si vyžiadala hospitalizáciu (pozri ods. 6, 7 a 8 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd preto uplatnené námietky týkajúce sa odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu resp. jeho zmätočnosti považoval za neopodstatnené.

15. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

16. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

17. Dovolateľka nedôvodne namietala nesprávny postup odvolacieho súdu pri zopakovaní a doplnení dokazovania. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanom spore sa odvolací súd rozhodol nariadiť pojednávanie, na ktorom doplnil dokazovanie a následne dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Nie je pritom rozhodujúce, či k nariadeniu pojednávania a k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo z dôvodu zmeny skutkového stavu alebo z dôvodu zmeny právneho posúdenia. Na pojednávaniach pred odvolacím súdom boli prítomné obe strany sporu, ktoré mali možnosť aktívne sa na pojednávaní zúčastňovať a realizovať všetky procesné práva, vrátane práva navrhnúť vykonanie dôkazov, ako aj práva vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu. Porušením práva na spravodlivý súdny proces nie je, ak odvolací súd na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, následne dospeje k odlišným skutkovým a právnym záverom než súd prvej inštancie a z tohto dôvodu zmení jeho rozhodnutie. Uvedená dovolacia námietka preto vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

18. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

19. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových

tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Súdny nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

20. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie v prvom výroku rozhodnutia odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP, nakoľko nie je prípustné.

21. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.